

SIYIN CHIN¹

(Grad de dificultate 3)

Se dau următoarele exemple în limba siyin chin și traducerea lor în română:

- (1) **suang atam ke de hi**
'Eu vreau multe pietre'
suang = pietre
atam = multe
de = a vrea
- (2) **kema ke ngak ngawl tu hi**
'Eu nu voi aștepta'
ngak = a aștepta
- (3) **ama ching hkat a hpuk yo hi**
'El a doborât copacul'
ching = copac
hpuk = a doborî
- (4) **ama in sunga a om hi**
'El este în casă'
in = casă
sunga = în
om = a fi
- (5) **koma ke vawt yo hi**
'Noi am muncit'
vawt = a munci
- (6) **Dimlo a ke tam tu hi**
'Eu o să mă opresc la Dimlo'
a = la
tam = a se opri

- (a) Toate propozițiile de mai sus sunt la modul indicativ. Care este segmentul/morfemul care marchează această informație gramaticală? (10 p.)
- (b) Care este segmentul/morfemul care marchează timpul trecut? (10 p.)
- (c) Care este segmentul/morfemul care marchează timpul viitor? (10 p.)
- (d) Care este segmentul/morfemul care marchează timpul prezent? (10 p.)
- (e) Care este segmentul/morfemul care marchează informația de persoana 1 (eu, noi)? (20 p.)
- (f) Care este segmentul/morfemul care marchează informația de persoana a 3-a (el)? (10)
- (g) Traduceți în siyin chin următoarele secvențe: (20 p.)
în copac =
la pietre =

¹ Siyin Chin (sau s(h)iyang, shi-zang, sizang) este o limbă tibeto-birmană vorbită în Myanmar, de aproximativ 10000 de vorbitori.

REZOLVARE:

- (a) Morfemul de indicativ este *hi*, care apare după verbe, în toate propozițiile.
- (b) Trecutul este marcat prin morfemul *yo*, comun propozițiilor (3) și (5).
- (c) Viitorul este marcat prin morfemul *tu*, comun propozițiilor (2) și (6).
- (d) Prezentul nu are o marcă specială, așa cum se poate vedea din propozițiile (1) și (4).
- (e) Informația de persoana 1 (eu) este redată prin morfemul *ke*, comun propozițiilor (1), (2) și (6). Și formele *kema* (propoziția 2) și *koma* (propoziția 5) conțin tot informație legată de persoană, la care se adaugă și cea de număr (*kema* – 1 singular, *koma* – 1 plural). Prin urmare, în unele cazuri este folosită numai forma *ke*, iar în altele, forma dublă *kema ke* sau *koma ke*.
- (f) Informația de persoana a 3-a (el) este redată prin morfemul *ama*, comun propozițiilor (3) și (4).
- (g) Toate cuvintele necesare apar în propozițiile traduse în cerința exercițiului. Dificultatea constă în faptul că prepozițiilor românești *în* și *la* le corespund în limba siyin chin postpoziții (așa cum se poate vedea din exemplele (4) și (6)).
în copac = ching sunga
la pietre = suang a

Surse pentru exemple:

- Dryer, Matthew S., 2007, „Word order”, în: Timothy Shopen (ed.), *Language Typology and Syntactic Description*, Cambridge, New York etc., Cambridge University Press, p. 61–131.
- Naylor, L.B., 1925, *A Practical Handbook of the Chin Language (Siyin dialect) Containing Grammatical Principals with Numerous Exercises and a Vocabulary*, Rangoon, Superintendent, Union Government Printing and Stationery
- (http://zomilibrary.com/main/archive/files/a-practical-handbook-of-the-chin-language_e1683aac63.pdf)

Subiect propus de Adina Dragomirescu